

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Öğr. Gör. Dr.
Osaid ABURIDI

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üni.
Yabancı Diller Böl.

ojmaburidi@fsm.edu.tr

0000-0003-4112-3704

10.56387/ahbvedebiyat.1104728

Gönderim Tarihi: 17.04.2022

Kabul Tarihi: 30.11.2022

Alıntı: ABURIDI, O (2022).
"Uygulamalı Dil Bilim: Bilinmeyene
Yolculuk". *AHBVÜ Edebiyat
Fakültesi Dergisi*, (7), 57-63.

UYGULAMALI DİL BİLİM: BİLİNMEYENE YOLCULUK

ÖZ: Dil alanındaki araştırmalar binlerce yıl öncesine dayanmaktadır. Ancak İngilizcenin modern anlamda "Uygulamalı Dil Bilim" üzerindeki etkisi, bu alanın ortaya çıkmasında ve gelişiminde katkı sağlayan en büyük faktördür. Bununla birlikte, uygulamalı dil bilimin ne zaman ayrı bir bilim hâline geldiğini tam olarak belirlemek zordur. 1950'lerden beri uygulamalı dil bilimin, genel dil bilimden ayrılmaz bir parça olduğu veya teorik dil bilim olarak adlandırıldığı bilinmektedir. O dönemlerde, bu alandakilerin çalışmaları esas olarak sadece dil öğrenme, dil öğretme ve test etme alanlarıyla sınırlı kalmıştır. Bunun dışındakiler uygulamalı dil bilim olarak görülmemiş, kapsadığı konularda ise büyük ilerleme kaydedilmiştir. Belki de alanının gereği olarak bu alanda çalışanların geçmişte yalnızca eğitim konularına odaklanmaları doğal karşılanmıştır. Fakat zamanla onlar da dil öğretmekten veya araştırmaktan daha fazlasını yapmaları gerektiğini düşünmüşlerdir. Bu nedenle, uygulamalı dil bilim artık dil bilim alanının bir alt kümesi olarak kabul edilemez hâle gelmiştir. Aksine uygulamalı dil bilim – teorik dil bilim de dâhil – dil, toplum ve sorunlarını anlamak için birçok disiplinden elde edilen bilgiyi uygulayan multidisipliner bir alandır. Daha sonra sosyal dil bilim, psiko dil bilim, sinir dil bilim ve hesaplamalı dil bilim gibi bu alanda ortaya çıkan birçok bilim dalı görülmeye başlanmıştır. Bu önemli gelişmelere rağmen, uygulamalı dil bilimciler hâlâ insan toplumlarında gelişime yol açabilecek birçok alanda yer almak konusunda isteksiz kalmışlardır. Bu araştırmamanın amacı, nispeten modern sayılan bu alanın en önemli inceliklerini ortaya çıkarmak, kavramını, oluşumunu ve gelecekte nereye varabileceğini açıklığa kavuşturmaktır.

Anahtar Kelimeler: Uygulamalı Dil Bilim, Dil Bilim, Dil Öğretimi, Teorik Dil Bilim, Dil.

APPLIED LINGUISTICS: A DEPARTURE TO THE UNKNOWN

ABSTRACT: Research in the field of language dates back to the thousands years ago, but the influence of the English language on "Applied Linguistics" in its modern sense is the biggest factor in its development and inception. However, it is difficult to define precisely when applied linguistics became an autonomous science. In the 1950s, it is known that applied linguistics has been an indispensable part of general linguistics, or it has been named as theoretical linguistics since the 1950s. During that period, applied linguists efforts were mainly confined to the fields of language learning, teaching, and testing. Nothing else seemed to be the applied linguistics. However, much progress was made in the subjects covered by it. Probably as part of their field, it was considered normal for applied linguists to focus on education issues in the past. Applied linguists, however, began to believe in the course of time that they should do more than teaching languages or doing research. Therefore, applied linguistics has come to a level at which it can no more be accepted as a sub-branch of linguistics. Rather, applied linguistics, including theoretical linguistics, is a multidisciplinary field applying the information obtained from a number of disciplines in an attempt to understand the language, society and their problems. Thereafter, a number of new branches of science appeared in this field, including sociolinguistics, psycholinguistics, neurolinguistics, and computational linguistics. Despite this great development in applied linguistics, applied linguists are still reluctant to enter into many fields that can achieve a development in human societies. The purpose of this research is to explore the most important delicacies of this relatively modern field and to clarify its concept, its origin and the stations where it could reach in the future.

Keywords: Applied Linguistics, Linguistics, Language Education, Theoretical Linguistics, Language

Giriş

Uygulamalı dil bilim teriminin ya da bizzat bu bilimin yalnızca 70 yaşında olduğunu söyleyebiliriz. Bu terim, ilk olarak 1948'de üç ayda bir yayımlanan Uygulamalı Dil Bilim dergisinde (A Quarterly Journal of Applied Linguistics) kullanılmıştır. Ortaya çıkış tarihi ne olursa olsun, uygulamalı dil bilim terimi 1950'lerin ortalarında Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'de ortak kabul görmüştür (Markee, 1990: 123). Dil bilimciler arasında bu alanın belirli özelliklerini gösteren bir tanım üzerinde kapsamlı bir fikir birliği bulunmamaktadır. Her halükârda, uygulamalı dil bilimin tanımını bir satırda özetleyebilir, bir makale olarak sunabilir, tüm bir dönem boyunca tanıtabilir veya bir kitapta anlatabiliriz. Bu bilimin anlaşılabilmesi için, öncelikle tanımı üzerinde durmamız gerekmektedir. Uygulamalı dil bilimi ilgili bazı tanımlar şöyle sıralanabilir:

Brumfit'in (Brumfit, 1997: 93) tanımı: *Uygulamalı dil bilim, dilin birincil konu olduğu gerçek dünya sorunlarının teorik ve deneysel bir incelemesidir.*

Bu tanımda, dilin ana unsur olduğu gerçek problemler için araştırma yönüne (teorik ve deneysel) odaklanıldığını görüyoruz.

• Schmitt (Schmitt, 2010: 1), uygulamalı dil bilimin, dil hakkında bildiklerimizi, nasıl öğrenildiğini ve gerçek dünyadaki problemleri çözmek için bazı hedeflere ulaşmada nasıl kullanıldığını tanımlamıştır.

Tanım, insanın gerçek dünyada karşılaştığı sorunları aşmak amacıyla, dilin eğitim ve nörolojik yönüne (dil beyinde nasıl oluştuğu), sosyal ve müzakereci yönüne ve nasıl kullanılacağına vurgu yapmaktadır.

• Wilkins (Wilkins, 1999: 7; Alusaymi, 2019: 23'ten), uygulamalı dil bilimi, ihtiyacın herhangi bir sınıf, işyeri, mahkeme veya laboratuvarından kaynaklanıp kaynaklanmadığına bakılmaksızın, bize gerekli bilgiyi sağlamak ve dil ile ilgili kararlar almada sorumlu olanlar için, insan ilişkilerinde dilin rolünün gittikçe daha fazla anlaşıldığını dile getiren bir tanımla öne çıkmıştır.

Wilkins'in tanımından uygulamalı dil bilimin, yetkililere dil ile ilgili kararlar vermede yardımcı olduğunu anlamaktayız.

• Grabe'in (Grabe, 2002: 9; Daves-Elder, 2004: 2'den) tanımı ise şöyledir: *Uygulamalı dil bilim, öğrenciler, öğretmenler, denetçiler, akademisyenler, avukatlar, hizmet sağlayıcılar, sosyal hizmet uzmanları, laboratuvar uzmanları, politika geliştirenler, sözlük bilimciler, çevirmenler, kısacası birçok alandaki insanın gerçek dünyada karşılaştıkları dil sorunlarını çözmeye odaklanmaktadır.*

Grabe'in tanımında uygulamalı dil bilimin, dilin araştırıldığı alanları bir araya getirdiğini görmekteyiz. Tanımda belirtilen alanlar: eğitim alanı, hukuk alanı, siyasi alan, hizmet alanı, sözcük alanı, çeviri alanı, finans ve işletme alanıdır.

• Uluslararası Uygulamalı Dil Bilim Birliği'nin (International Association of Applied Linguistics) tanımı şudur: *Uygulamalı dil bilim, dil bilimin mevcut teorilerini, yaklaşımlarını ve sonuçlarını uygulayarak veya dil biliminde yeni teorik ve metodolojik düşünce çerçeveleri geliştirerek tanımlanabilen, analiz edilebilen ve çözülebilen, dil ve iletişimin gerçek problemlerini ele alan disiplinler arası bir araştırma ve uygulama alanıdır* (Li, 2014: 2).

Bütün bu tanımların özeti olarak şunları söyleyebiliriz:

• Uygulamalı dil bilim dile odaklanmaktadır, dil araştırmanın yörüngesidir. Dil üzerinde durulmadığı sürece uygulamalı dil bilimden söz edilemez. Bu nedenle uygulamalı dil bilimciler, çoğunlukla teorik dil bilimcilerdir.

• Uygulamalı dil bilim, kuramlaştırmaya değil, uygulamaya ve denemeye dayalı olması bakımından gerçekçi problemleri çözmeye odaklanmaktadır.

- Birçok alanı kapsayan uygulamalı dil bilim, sınırı olmayan geniş bir alandır.

Uygulamalı dil bilim ve alanlarına en belirgin iki örnek olarak, dil eğitimi ve dil edinimini verebiliriz. Bunlar söz konusu alana dair canlı birer örnektirler. Çünkü dil eğitimi, dil becerilerini işlevsel bir biçimde kazanmak ve kullanmak için öğrencinin yeteneklerini geliştirmenin prosedürel bir aracıdır. İnsanın konuşmadaki gerçek performansı, onun entelektüel, psikolojik, nörolojik ve sosyal yönleriyle doğrudan ilişkili olup, bunun ortaya çıkarılması bilimsel deneyimlerin ve uzmanlığın sürekli kullanılmasını gerektirmektedir (Hassani, 2009: 1).

Dil eğitimi alanı, uygulamalı dil bilimciler arasında önemli bir yer tutmuş olsa da uygulamalı dil bilim bunun çok daha ötesine geçtiğini ve uygulamalı dil bilimcilerin dil eğitimi bölümünde hatta araştırmalarında ve farklı bilimsel alanlarda hâlâ yetersiz olduklarını söyleyebiliriz. Bunlara, sinir dil bilim, psiko dil bilim, sözlük dil bilim, adli dil bilim, toplum dil bilim, politik dil bilim ve daha pek çok şey dâhildir.

Ayrım ve Sınıflandırma

Dil bilim araştırmacıları, dil bilimin teorik dil bilim ve uygulamalı dil bilim olmak üzere ikiye ayrılması konusunda hemfikirdir. Teorik dil bilimin odağı, dilin yapısına dayalı olan dilin biçimsel yönüdür ve fonetik kısım, morfolojik kısım, gramer ve semantik kısımlarından oluşmaktadır. Ancak, uygulamalı dil bilim, teorik dil bilim ile aynı yöne dayanmamaktadır. Araştırmacılar uygulamalı dil bilim ve teorik dil bilim arasındaki ilişkiyi, uzun zamandır sık sık, derinlemesine tartışmışlardır. Bu konu literatürde büyük bir ilgi görmüştür. Uygulamalı dil bilim, teorik dil bilimin içeriğinden doğan bir bilim dalıdır. Örnek olarak Shuy, uygulamalı dil bilimin uzun bir süreyi aşkındır teorik dil bilimin bir dalı olarak kabul gördüğünü belirtmiştir (Shuy, 2015: 434). Bu görüş, uygulamalı dil bilimin sınırlarının geniş olduğunu ve teorik dil bilimden türetilmeyeceğini belirten birçok kişi tarafından reddedilmektedir. Widdowson ise farklı bir bakış açısıyla, teorik dil bilimini, uygulamalı dil bilimin bir dalı olarak gördüğünü öne sürmektedir (Widdowson, 2015: 3-25). Her halükârda, ikisi arasındaki ayrım, tasavvur edilemez hâle gelmiştir.

Dell Hymes'ten belki de üzerinde durabileceğimiz en iyi öneri şu olmuştur: Teori ve uygulama arasındaki ilişki genellikle teoriden uygulamaya tek yönlü bir model değildir. Bu iki bilim dalı farkında olmadan birbirlerini beslerler. Teori uygulamaya yol açar, daha sonra uygulama, teoriyi geliştirmeye yardımcı olarak onu besler (Shuy, 2015: 437).

Uygulamalı Dil Bilimin Başlangıcı

Bu bilimin ilk defa ortaya çıkışının 1948'de üç aylık süreli yayımlanan Uygulamalı Dil Bilim dergisi ile (A Quarterly Journal of Applied Linguistics) olduğunu belirtmiştik. Dil araştırmalarının kökleri binlerce yıl öncesine dayanmaktadır. Uygulamalı dil bilimin bazı alanlarının Yunanlılardan beri var olduğu görülmektedir. Ancak İngiliz dilinin modern anlamda uygulamalı dil bilim üzerindeki etkisi, en etkili olanıdır (Alusaymi, 2019: 46). İngilizcenin uygulamalı dil bilim üzerindeki bu büyük etkisinin sonucu, ikinci dil eğitimi ile uygulamalı dil bilim arasında bir ilişki ve korelasyonun ortaya çıkarması olmuştur. Öyle ki birçok araştırmacı, uygulamalı dil bilimi ifade ederken ikinci dilin öğretilmesini planlamaktadır. Bu nedenle İngilizcenin gelişmesi, aynı zamanda uygulamalı dil biliminde gelişmeye yol açmaktadır. Bunun en büyük göstergesi ise "Dil öğrenimi: Uygulamalı Dil Bilim" (Language Learning a Journal of Applied Linguistics) dergisinin kurulması olmuştur. Derginin adı 1993 yılında "Dil Öğrenimi: Dil Bilim Araştırmaları Dergisi" (Language Learning a Journal of Research in Language Studies) olarak değiştirilmiştir (Alusaymi, 2019: 29).

1924'te Amerikan Dil Bilim Derneği'nin kurulması ve 1925'te Dil dergisinin yayımlanmaya başlaması bu alanın öncüsü olan çalışmalardır. Ancak 1950'li yıllarda tanımlanan "uygulamalı dil bilim" terimine değinmeden ve bu kavramı belirtmeden bu faaliyetler yapıyordu. Bu nedenle Elaine Tarone, bu tarihin (1925) uygulamalı dil biliminin geçmişi olarak görülebileceğini ileri sürer (Tarone, 2015: 444). Uygulamalı dil bilim teriminin gerçek ortaya çıkışı ise 1950'li yıllarda olmuştur. O zamanlar ikinci dil eğitimine yönelik araştırmalar, merkezi bir yer tutuyordu

ve uygulamalı dil bilimcilerin çalışmaları esas olarak dil öğrenme, öğretme ve test etme alanlarıydı (Shuy, 2015: 434). Shuy'un bahsettiği yenilik, geçen yüzyılın 1950'li yıllar ile 1980'li yılları arasında yaşanan gelişmelerle ilgilidir. Oysa ikinci dili öğretmeye ve edinmeye olan ilginin 1920'li yıllardan beri sağlam bir şekilde devam ettiğini görmekteyiz. Bu bilim için yeni bir terim ortaya çıkmasına rağmen, uygulamalı dil bilim dil öğretimi çemberinden çıkamamıştır.

Uygulamalı dil bilimcilerin eğitim konularına odaklanması belki de doğaldır. Çünkü o zamanlar dil eğitimi büyük bir sıkıntı içerisindeydi ve bu konular uygulamalı dil bilimciler tarafından seçilmeye, derlenip üzerinde çalışılmaya hazır hâlde bekliyorlardı (Shuy, 2015: 437). Zamanla uygulamalı dil bilimden bahsetmek, ikinci dili öğretmek anlamıyla örtüşür hale gelmiştir. Oysa başlangıçta uygulamalı dil bilim, dil bilimin bulgularını uygulayıcılara, özellikle de dil öğreticilerine aktarmakla ilgileniyordu (Cook, 2015: 426). Bu durum, Henry Widdowson 1980'lerin başında gelene kadar devam etmiştir. İlham verici bir şekilde, uygulamalı dil bilimin tek yönlü bir kanal olmak yerine, kendi kimliğini üstlenmesi gerektiğini önermiştir. Sadece dil bilimden pedagojiye geçmek yerine, bu alanın, ikisinin kombinasyonundan daha fazlası hâline getirilmesi gerektiğini savunmuştur (Widdowson, 1980: 165 -170). Uygulamalı dil bilimin yeni bir karakterine dayanan ve Henry Widdowson tarafından önerilen bu değişikliği kabul edenler için kaçınılmaz sonuç olarak daha sonraki gelişme ve genişlemeler gerçekleşmiştir. Çünkü uygulamalı dil bilim, genel dil bilimde kullanılan fikirler etrafında dolaşmak yerine, dilde kendi iç görülerine sahip özgün bir yapıya kavuşabilirdi. Ayrıca, yalnızca dil öğretimi ve öğrenimi alanlarıyla sınırlı kalmayıp bunun dışında dil kullanım alanlarını da kuşatarak bunları kuramlaştırabilir ve araştırabilirdi (Cook, 2015: 426). Geçen yüzyılın doksanlı yıllarına geldiğimizde, bu modern bilimin, içinde gerçekleşmeye başlayan genişlemenin kapsamını, sınırları ve zamanlıkları nasıl aşmaya başladığını onun yeni tanımlarında da görmeye başladık. 2000'li yılların başlamasıyla birlikte bu modern bilimin sınırlarını tam olarak tespit etmek oldukça güç bir hâle gelmiştir.

Uygulamalı Dil Bilimin Yeniden Doğuşu

Uygulamalı dil bilim, uzun yıllar eğitim alanı ile sınırlı kaldıktan sonra adeta yeniden doğmuş ve 1990'larla birlikte bu bilim diğer disiplinlere açılmaya başlamıştır. 2015 yılında yayımlanan "*Uygulamalı Dil Bilim Dergisi*"ne (*Journal of Applied Linguistics*) bakacak olursak, bu dirilişi bilimsel makalelerde yer alışından anlamaktayız. Bunlardan biri de "*Kuşların Dinozorlardan Çıkışı: Uygulamalı Dil Bilimin Ölümü ve Yaşamı*" (*The Exodus of Birds from Dinosaurs: The Death and Life of Applied Linguistics*) başlıklı makaledir. Brumfit'in (Brumfit, 1997: 93), tanımına baktığımızda, uygulamalı dil bilimde sınırsız geniş bir alan görmekteyiz. O, bunu şöyle tanımlamıştır: *Uygulamalı dil bilim, dilin birincil konu olduğu gerçek dünyaya ait sorunların teorik ve deneysel bir incelemesidir.* Dil ile ilgili gerçek dünyanın sorunları, öğretim, konuşma analizi, test, iki dillilik, dil edinimi, çok dillilik, sağır dili, akıl hastalığı dili, medya dili, turizm dili ve çok daha fazlası ile ifade edilebilir. İşte bu yüzden bugün uygulamalı dil bilimden hareketle ortaya çıkmış birçok bilim dalı olduğunu görmekteyiz. Bunlardan bazıları: birinci ve ikinci dil edinimi, ikinci dil öğrenimi, toplum dil bilim, psiko dil bilim, nöro dil bilim, bilgisayar dil bilim, karşıt dil bilim, sözlük dil bilim, çeviri sanatı ve daha fazlası olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uygulamalı dil bilim, 1950'li yıllardan itibaren günümüze değin muazzam bir şekilde gelişmiş, daha karmaşık ve multidisipliner hâle gelmiştir. Günümüze kadar dil öğreniminin dışında yeni konular ortaya çıkmış, seminerler, konferanslar ve araştırmalar yapılmıştır. Burada, bu bilimin alanlarındaki gelişimin kapsamına dair İngiliz Uygulamalı Dil bilim Derneği'nin (Baal British Association Applied Linguistics) yayımlanmış olduğu iki örneği sunacağız. Şubat 2018 yılında uygulamalı dil bilim alanındaki araştırmacıların aşağıdaki iki konu üzerinde çalışmaları istenmiştir. Dil bilim alanındaki araştırmacıların üzerinde çalışmaları istenen iki konu şudur:

Birincisi: İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılması (ayrılık mektubu)

İkincisi: Erken çocukluk dönemlerinde iki dilliliğin beyin yapısı ve işlevleri üzerindeki etkileri. Bu alanda araştırma yapan araştırmacılara, nöro-dil bilim alanında doktora derecesi verilmiştir.

Bu bilim dalındaki açıklığa rağmen, dil öğretimi ve dil edinimi gibi hususların onu baskılaması sebebiyle, günümüzde bile hâlâ dil öğretimi lehine bu bilim dalının imajının zayıflatıldığını görüyoruz. Uygulamalı dil bilim adına çalışan kuruluş ve dergilerin çoğunda, tıpkı geçmişte olduğu gibi bugün de ikinci dili öğretme ve öğrenme hâkimdir (Cook, 2015: 427). Uygulamalı dil bilim dergisinin (special issue definitions for applied linguistics) Ocak 2021'de yayınlanan son sayısına baktığımızda, yayımlanan bilimsel makalelerin üçte birinin dil öğrenme ve öğretme alanında olduğunu görüyoruz. Bu bilimde yeni alanlara ve çeşitli uygulamalara girme konusundaki mevcut ilgiyi gösteren şey, uygulamalı dil bilimin geleceğini ve çevremizdeki dünyaya katkısını tartışmak için bir alan açmayı amaçlayan özellikle Amerika ve Avrupa'da düzenlenen birçok uluslararası konferans görmekteyiz. Bu konferanslar sayesinde, farklı disiplinlerin birbirine bağlanması hedeflenmektedir. Konferansların kapsadığı konular; dil öğrenimi ve öğretimi, adli dil bilimi, dil politikası, öğretmen gelişimi, bilişsel dil bilimi, dil ve göçmenlik vb. konular gibi çeşitlilik arz etmektedir.

Günümüzün uygulamalı dil bilimcilerine gelince, onların eğitim sorunlarıyla başlamalarının asıl nedeni sorgulanamaz. Ancak bunu, vizyonlarını ve faaliyetlerini genişletecek diğer fırsatlar pahasına yaptıkları kabul edilmelidir (Shuy, 2015: 435). Günümüzde akademik alandaki uygulamalı dil bilimin teorik dil bilim ve bilişsel alan çalışmalarından daha az ilgi görmesi çok talihsiz bir durumdur.

Beklenen Gelecekte Uygulamalı Dil Bilim

Uygulamalı dil bilim nereye varabilir? Uygulamalı dil bilimcilerin farklı disiplinlere giriş yaptığını görebilecek miyiz? Dil eğitiminde ayırım gözetmeksizin çeşitli alanlara odaklanılabilir mi?

Tarone (Tarone, 2015: 444), uygulamalı dil bilimin ele aldığı yaşam problemlerinin, uygulamalı dil bilimin geleceğinin öngörülemezliğinin bir sebebi olduğunu, özellikle de son doksan yılda bu bilimin son derece karmaşık ve çok alanlı bir şekilde büyüdüğünü, geliştiğini ve araştırma alanlarını çeşitlendirdiğini belirtmiştir. Ancak, bu gelişmeye rağmen, uygulamalı dil bilimin birçok alt dalı, uygulayıcı uzmanlarını beklemeye devam etmektedir ki bu da söz konusu alanların gereken ilgiyi henüz bulamadığını göstermektedir. Bu konuda Shuy (Shuy, 2015: 441), der ki: *Eğer uygulamalı dil bilimciler dikkatlerini yoğunlaştırırlarsa, fırsatları her yerde görebilirler.* Uygulamalı dil bilim alanını genişletmek, alan imajını geliştirmek için kesinlikle önemli bir adımdır. Görüntüler sadece alanın içinde değil dışında da yeniden oluşturulabilir. Uygulamalı dil bilimciler bu konuda teorik dil bilimciler karşısında açık bir avantaja sahiptirler. Arapça sesli harflerin (illet harflerinin) uzatılması veya ses bilimdeki farklı piramidal hiyerarşiler hakkında bir gazetede veya dergide kaleme alınmış bir makale ne zaman görülmüştür? Genel dil bilim gibi uzmanlık isteyen böyle alanlarda yazılmış makaleler, her ne kadar uzmanlık alanı olan akademik dergilerde ve kendi uzmanlık alanlarında önemseniyor olsa da genellikle toplumun ilgisini çekmemektedir. Oysa bir uygulamalı dil bilimcinin, mesela bir siyasetçinin konuşması sırasında birinci tekil şahıs zamirini kullanmasını anlatan bir uygulamalı dil bilim makalesi, günlük haberlere konu olabilmekte, hukuk dünyasındaki çalışmalara uzanabilmekte ve popüler dergilerde yer alabilmektedir (Shuy, 2015: 441)

Uygulamalı dil bilimciler olarak yapmamız gereken şey, politik, ekonomik, sosyal, kültürel, bilimsel ve pratik yaşamımızda karşılaştığımız sorunları düşünmek ve daha sonra analiz etmek için çalışmak üzere uygulamalı dil deneyimimizle donanmış bu problemlere girmektir. Bu sorunları anlamak, Ortadoğu'nun çeşitli alanlarda yaşadığı sorunlar çerçevesinde uygulamalı dil bilimcilerin büyük işler üretmeleri için verimli bir zemin oluşturmaktadır. Son yıllarda uygulamalı dil biliminde gerçekleşen gelişme, sadece dil eğitimine uygulamak yerine yeni deneyimler edinmeye yardımcı olan gerekli araçları ve teorileri sağlamıştır. Örneğin, Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Ukrayna ile gerçekleştirdiği savaşta kullandığı retorik, uygulamalı dil bilimcilerin bu söylemi anlamaları ve analiz etmeleri, motif, fikir ve hedefleri tanımlamaları için bir üretim alanı oluşturmaktadır. Aynı zamanda Orta Doğu'da yaşanan buna benzer olaylar, uygulamalı dil bilimciler tarafından ihmal edilmemelidir. Özellikle

uygulamalı dil bilimin amacı gerçek dünyadaki sorunları tanımlamaktır. Kongre baskını sırasında eski ABD Başkanı'nın (Donald Trump) attığı tweetleri okumamız ve bu tweetler üzerinden Trump'ın Senato'nun emirlerine itaat etmeyi neden reddettiğini anlamamız için uygulamalı dil bilimsel bir bakış açısına ihtiyaç vardır, dolayısıyla dil bilimsel bir zeminden hareket ederek uygulamalı bir yaklaşımla bu söylemleri incelememiz gerekmektedir.

Uygulamalı dil bilimciler olarak bizde, gerçek olgularla yüzleşmek zorundayız. Bu konuda birçok fırsatımız bulunmaktadır. Yine örnek verecek olursak: Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanı'nın (Fahrettin Koca) tweetleri de böyle bir inceleme fırsatı olarak önümüzde bulunmaktadır. Bu gibi tweet'leri analiz etmek, ülkenin acil tıbbi olaylarla nasıl başa çıktığını anlamamızı sağlar. Buna benzer çalışmalar üniversiteler tarafından büyük bir özveriyle yürütülmelidir. Bunun sağlıklı bir şekilde yürütülmesi, hükümetle halk arasındaki sorunların giderilmesinde uygulamalı dil bilim sayesinde bize pratik teorilere dayanan birtakım gerçekçi çözümler sunacaktır. Uygulamalı dil bilim bunun da ötesine geçmektedir. Peki ya uygulamalı dil bilimciler olarak sahip olduğumuz araçlarla araştırma yaparak bir eşcinsellik örneğinin dilini takip edersek ne olur? Aynı zamanda İstanbul'daki grafitileri incelemek, bir grup insanın kültürünü anlamak ve bu grubun yaşadığı entelektüel değişim ve dönüşümlere vakıf olmak için uygulamalı dil bilim zengin bir materyal sunmaktadır. Ayrıca siyasi liderlerin partiye katılma ve partiden ayrılma aşamaları arasındaki konuşmaları da gözden geçirilebilir.

Sonuç olarak, uygulamalı dil bilimciler insanların hayatını değiştirmeye etki edecek kadar geniş bir alana sahiptir. Bu öneriler yalnızca uygulamalı araştırmacıların üzerinde çalışabileceği dinamik bir modeldir. Shuy (Shuy, 2015: 436), "*Günümüzde uygulamalı dil bilimin revaçta olması için çok daha büyük bir alan sunulmalıdır.*" diyerek uygulamalı dil bilimin çok önemli ve ilgilenilmesi gereken bir alan olduğunu vurgulamıştır.

Sonuç

Uygulamalı dil bilim, dil ile ilgili yaşam konuları arasındaki bağlantıya dayanan bir bilimdir. Bu bilimin amacı, insanın hayatında karşılaştığı problemlere çözüm bulmaktır. Dolayısıyla bu bilimin bize sunduğu veriler insan hayatında büyük bir değer taşımaktadır. Bu bilim, ikinci bir dil edinmek ve öğretmekle sınırlı, zayıf bir başlangıçla başlamıştır. Uygulamalı dil bilimdeki bu büyük hıza ayak uydurabilmemiz için bir uygulamalı dil bilim odası oluşturup, disiplinleri bir araya getirmemiz gerekmektedir.

Bu bilimin geleceğini, sınırlarını veya ulaşabileceği noktaları tahmin edememekteyiz. Çünkü uygulamalı dil bilimin odak noktası, gerçek hayat problemlerine çözüm getirmektir. İnsanın karşılaştığı problemlerin önceden kestirilemeyeceği ve sınırlarının bilinmemesinden dolayı bu bilim, yaşam boyunca ortaya çıkacak tüm problemlere ayak uyduracak şekilde modernleşecek ve kendini geliştirecektir. Buna rağmen, dil bilimcilerin uygulamalı dil bilimin hareket ettiği güç ve hız doğrultusunda çalışmamaları sebebiyle büyük bir eksiklik olduğunu görmekteyiz. Dolayısıyla araştırmacıların araştırma ufuklarını genişletmeleri, çeşitli yaşam problemlerini anlamak ve çözebilmek için daha fazla çalışmaları gerekmektedir.

YAZARLARIN KATKI DÜZEYLERİ: Birinci Yazar %100.

ETİK KOMİTE ONAYI: Çalışmada etik kurul iznine gerek yoktur.

FİNANSAL DESTEK: Çalışmada finansal destek alınmamıştır.

ÇIKAR ÇATIŞMASI: Çalışmada potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKLAR

- ALUSAYMI, S. (2019). *el- Lisaniyat et-Tatbikiyye Kadaya ve Meyadin ve Tatbikat*, Ürdün, Daru Künuz el-Ma'rife.
- BRUMFIT, C. (1997). "How applied linguistics is the same as any other science", *International Journal of Applied Linguistics*, C.7, (1), 86-94.
- COOK, G. (2015). "Birds out of Dinosaurs: The Death and Life of Applied Linguistics", *The journal Applied Linguistics*, C.36, (4), 425-433.

- DAVES, A. – ELDER, C. (2004). *The Handbook of Applied Linguistic - Applied Linguistics: Subject to Discipline*, United Kingdom, Blackwell Publishing.
- HASSANİ, A. (2009). *Dirasat fi el-Lisaniyat et-Tatbikiyye Haklu Talimiyyeti'l-Lüğat*, 2. bs., Cezair, Di-
vanü'l-Matbuati'l-Camiyye.
- LI, W. (2014). *Applied Linguistics*, 1. ed., United Kingdom, Wiley Blackwell.
- MARKEE, N. (1990). "Applied linguistics: What's That", *System*, C.18, (3), 315-323.
- SCHMITT, N. (2010). *An Introduction to Applied Linguistics*, 2. ed., London, Hodder Education.
- SHUY, R. (2015). "Applied Linguistics Past and Future", *The journal Applied Linguistics*, C.36, (4), 434-443.
- TARONE, E. (2015). "Second Language Acquisition in Applied Linguistics: 1925–2015 and beyond", *The journal Applied Linguistics*, C.36, (4), 444-453.
- WIDDOWSON, H. (1980). "Models and Fictions", *The journal Applied Linguistics*, C.1, (2), 165-170.
- WIDDOWSON, H. (2015). "On the Limitations of Linguistics Applied", *The journal Applied Linguistics*, C.21, (1), 3-25.